

Sabiedriskās domas aptaujas par iedzīvotāju informētību eiro ieviešanas jautājumos

Iepirkuma Id.Nr. FM2012/34

Latvijas iedzīvotāju aptauja
09/2013

- Informācija par pētījumu
- Kopsavilkums
- Galvenie rezultāti
 - Attieksme pret eiro ieviešanu
 - Ietekme uz cenām
 - Sabiedrības priekšstatī
 - Iedzīvotāju informētība
 - Informācijas svarīgums
 - Komunikācijas kampaņa
- Izlases raksturojums

Informācija par pētījumu

Pētījums

"Sabiedriskās domas
aptaujas par Latvijas
iedzīvotāju informētību
eiro ieviešanas
jautājumos "
(FM2012/34)

Latvijas iedzīvotāju
kvantitatīvā aptauja
2013.gada septembris

Izpildītājs:
SIA „FACTUM”
Tērbatas iela 53-6
Rīga LV-1011
www.factum.lv

- Uzdevumi – noskaidrot sabiedrības informētības un zināšanu līmeni par eiro ieviešanu Latvijā un uzraudzīt komunikācijas pasākumu efektivitāti
- Metode – kvantitatīva aptauja, izmantojot tiešās intervijas respondentu dzīvesvietās
- Mērķa grupa – Latvijas iedzīvotāji vecumā no 15 gadiem
- Aptaujas laiks – 23.09.2013. - 05.10.2013.
- Izlase – vairākpakāpju stratificēta izlase atbilstoši iedzīvotāju skaitam statistiskajos reģionos un administratīvajās vienībās, 1036 respondenti (102 izlases punkti)
- Datu analīze – dati svērti pēc statistiskā reģiona, dzimuma, vecuma un galvenās ģimenē lietotās valodas atbilstoši jaunākajiem pieejamiem statistikas datiem

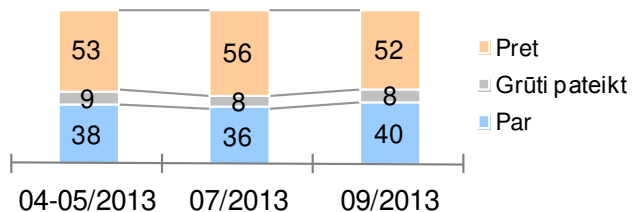
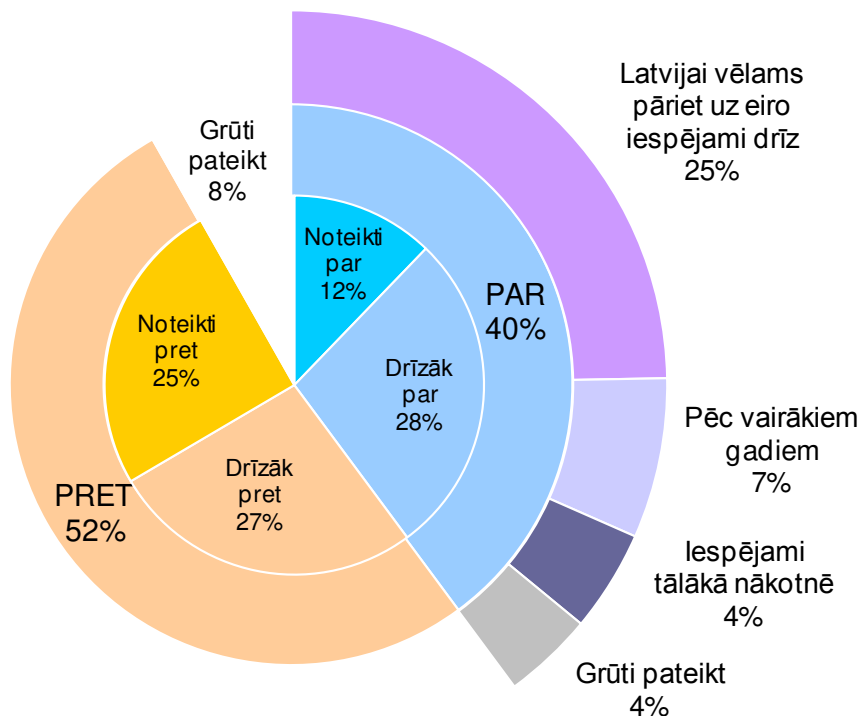
- Pēdējo 4-5 mēnešu laikā iedzīvotāju attieksme eiro ieviešanas jautājumos nav krasi mainījusies. 2013.gada septembra beigās veiktajā mērījumā eiro atbalstītāju īpatsvars sasniedz 40% (jūlijā 36% un aprīlī-maijā 38%). Tomēr puse Latvijas iedzīvotāju joprojām ir pret eiro ieviešanu (25% "noteikti pret" un 27% "drīzāk pret").
- Pakāpeniski pieaug to cilvēku īpatsvars, kuri uzskata, ka pārejai būtu jānotiek pēc iespējas ātrāk – septembrī sasniedzot 28% (24% jūlijā un 20% aprīlī-maijā veiktajā aptaujā).
- Arvien pastiprinās pārliecība, ka pāreja uz eiro radīs preču un pakalpojumu cenu pieaugumu. Šādu uzskatu pauž jau 84% aptaujāto iedzīvotāju (78% jūlijā un 70% aprīlī-maijā).
- Runājot par sabiedrības priekšstatiem par dažādiem eiro ieviešanas aspektiem, lielākā vienprātība novērojama šādos jautājumos:
 - Vairākums uzskata, ka eiro ieviešanas izmaksas tiks iekļautas cenās un tās segs iedzīvotāji (77% aptaujāto).
 - Līdzīga daļa (74% respondentu) piekrīt priekšstatam, ka pāreja no latiem uz eiro nozīmē daļas no Latvijas valstiskās identitātes zaudēšanu.
 - Joprojām skeptiska ir sabiedrības attieksme jautājumā par to, vai eiro ieviešana varētu mazināt cilvēku aizbraukšanu no Latvijas. Tam nepiekrīt 83% iedzīvotāju.
 - Divas trešdaļas (65%) iedzīvotāju neuzskata, ka atrašanās eirozonā pasargās Latviju no dažādu pasaules krīžu ietekmes.
- Salīdzinot eiro atbalstītāju un pretinieku grupu viedokļus, būtiskākās atšķirības ir šādos jautājumos:
 - 57% eiro ieviešanas pretinieku uzskata, ka pāreja uz eiro viņiem personiski radīs lielas neērtības (atbalstītāju grupā – 30%).
 - Puse jeb 52% eiro pretinieku ir pārliecināti, ka līdz ar pāreju uz eiro Latvija zaudēs iespēju lemt par ekonomiskās politikas jautājumiem (atbalstītāju grupā – 39%).

- Turpina paaugstināties sabiedrības informētības līmenis jautājumos, kas skar pāreju uz eiro. Augstāks ir gan iedzīvotāju subjektīvais vērtējums informētībai par eiro ieviešanu (šobrīd 68% sevi uzskata par labi informētiem, aprīlī-maijā - 58%), gan arī par eiro ieviešanas datumu. Septembra beigās 93% Latvijas iedzīvotāju ir informēti, ka eiro ieviešanas datums ir 2014.gada 1.janvāris (+10% pieaugums kopš jūlija un +32% kopš aprīļa-maija aptaujas).
- Lielākā daļa (2/3 respondentu) uzskata, ka skaidro naudu labāk būtu apmainīt jau pirms eiro ieviešanas. Puse jeb 53% aptaujāto domā, ka visērtāk ir to ieskaitīt bankas kontā un konvertēt automātiski, 34% - ka ērtāk būtu apmainīt bankā, un 5% varētu izmantot valūtas maiņas punktus.
- Vairākums jeb 79% respondentu apgalvo, ka viņi ir pamanījuši komunikācijas kampaņu medijos pēdējo nedēļu laikā. No tiem gandrīz $\frac{3}{4}$ jeb 72% norāda, ka tika sniegta informācija par eiro naudas izskatu un 56% - par eiro ieviešanas datumu.
- 87% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju atzīst, ka viņi medijos ir redzējuši, kādas izskatās Latvijas eiro monētas. Vairākums (70% no tiem, kuri tās ir redzējuši) eiro monētu dizainu vērtē pozitīvi – 56% “visumā patīk” un 14% “ļoti patīk”.

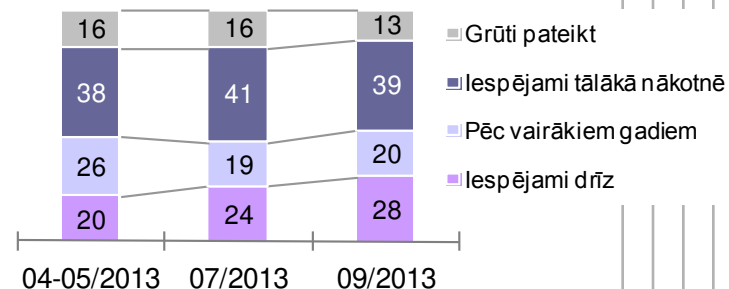
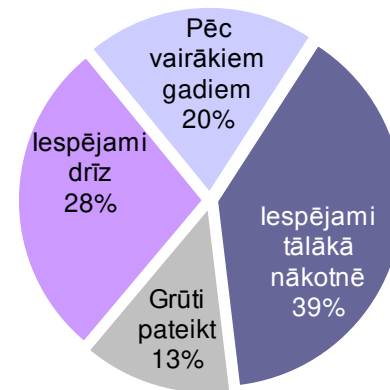
Galvenie rezultāti

Attieksme pret eiro ieviešanu

Runājot par eiro ieviešanu kopumā, kāds ir Jūsu personiskais viedoklis – vai Jūs esat par vai pret to, ka Latvijā tuvākā vai tālākā nākotnē notiktu pāreja uz eiro?

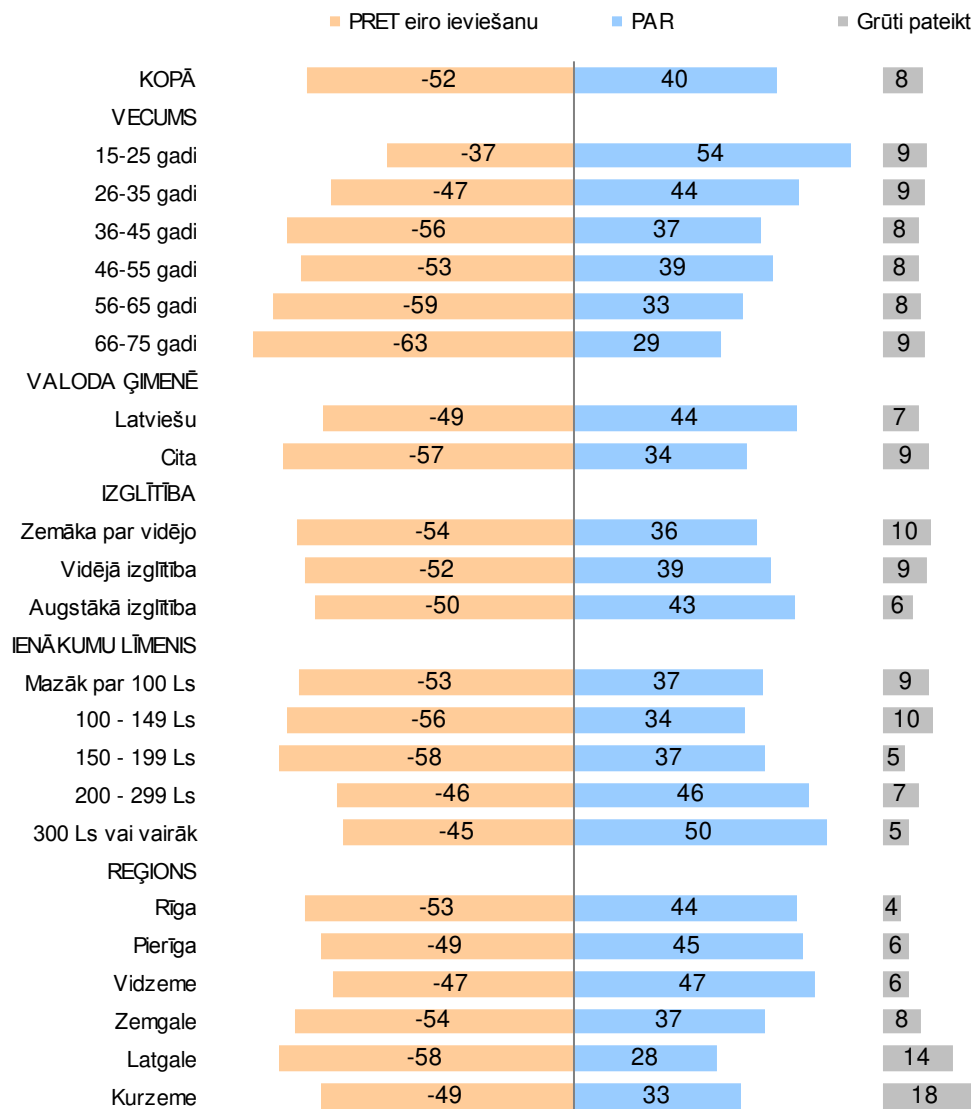
Kad, Jūsaprāt, Latvijai būtu vēlams pāriet uz eiro?

Bāze: visi respondenti (N=1036)

Attieksme pret eiro ieviešanu sociāli demogrāfiskajās grupās

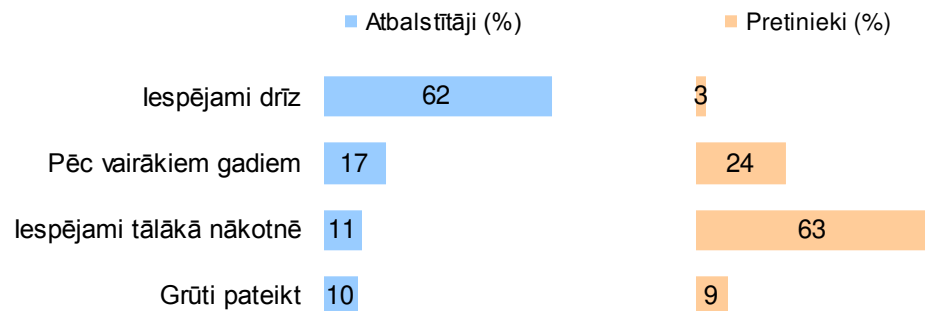
Runājot par eiro ieviešanu kopumā, kāds ir Jūsu personiskais viedoklis – vai Jūs esat par vai pret to, ka Latvijā tuvākā vai tālākā nākotnē notiktu pāreja uz eiro?

Bāze: respondenti apakšgrupās

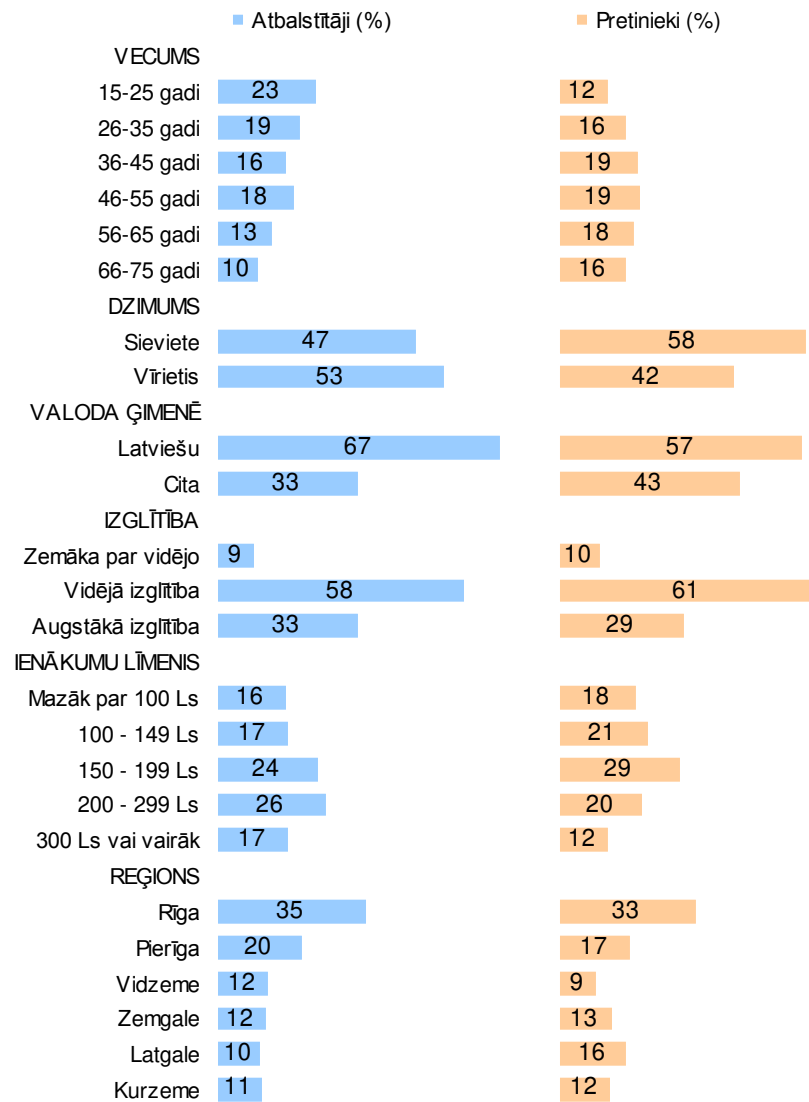
Atbalstītāju un pretinieku sociāli demogrāfiskais profils

Kad, Jūsaprāt, Latvijai būtu vēlams pāriet uz eiro?

Bāze: atbalstītāji - tie, kuri ir par eiro ieviešanu (N=406)

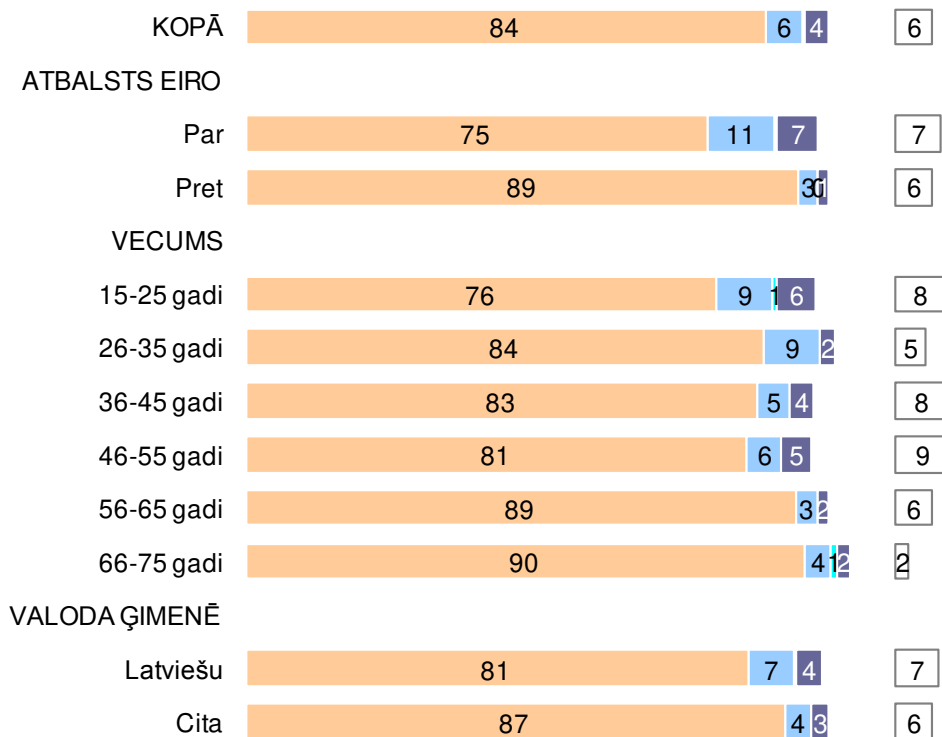
Bāze: pretinieki - tie, kuri ir pret eiro ieviešanu (N=549)

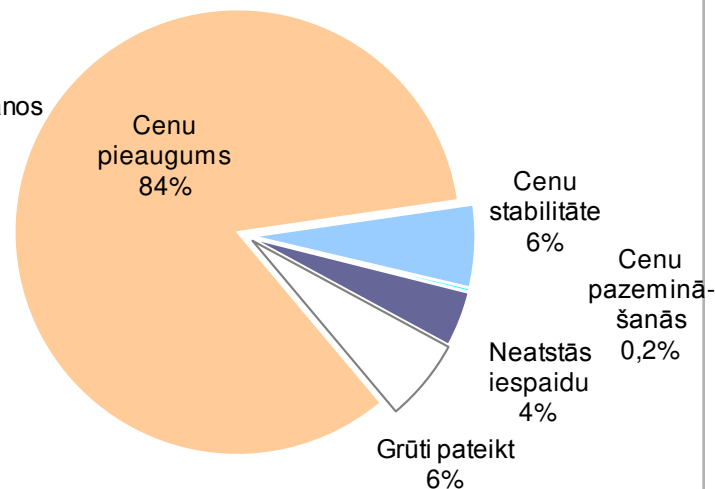
Ietekme uz cenām

Kā, Jūsaprāt, pāreja uz eiro iespaidos preču un pakalpojumu cenas Latvijā tūlīt pēc eiro ieviešanas?

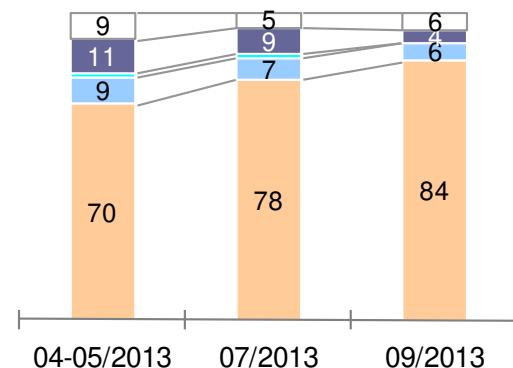
■ Radīs cenu pieaugumu
 ■ Sekmēs cenu stabilitāti
 ■ Sekmēs cenu pazemināšanos
■ Neatstās iespaidu uz cenām
 ■ Grūti pateikt

Bāze: respondenti apakšgrupās

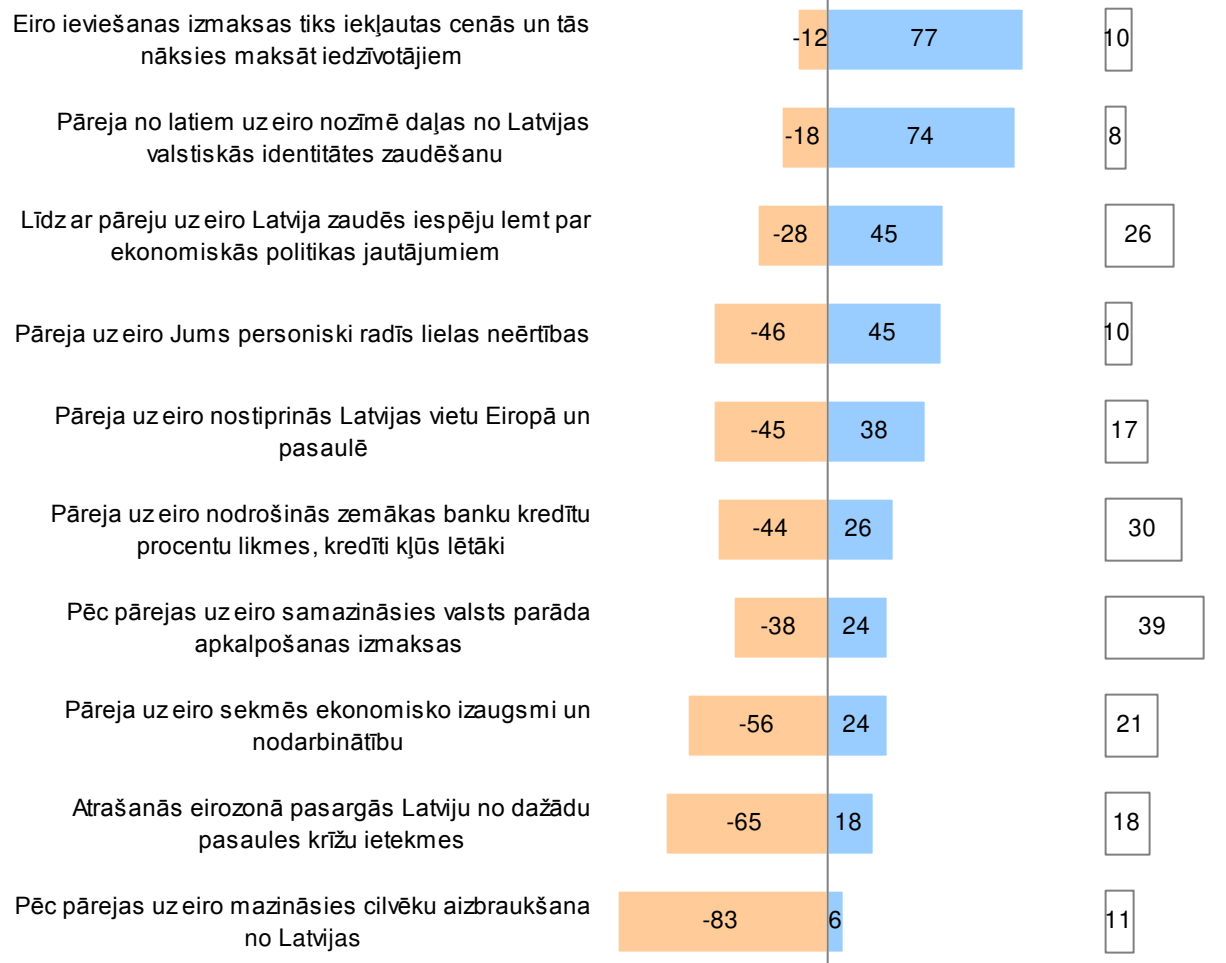
Ietekme uz cenām

Bāze: visi respondenti (N=1036)

Sabiedrības priekšstati

Lūdzu, pasakiet par katru izteicienu, vai Jūs tam piekrītat pilnībā, drīzāk piekrītat, drīzāk nepiekrītat vai nemaz nepiekrītat?

Bāze: visi respondenti (N=1036)

Priekšstati eiro atbalstītāju un pretinieku grupās

ATBALSTĪTĀJI (%)

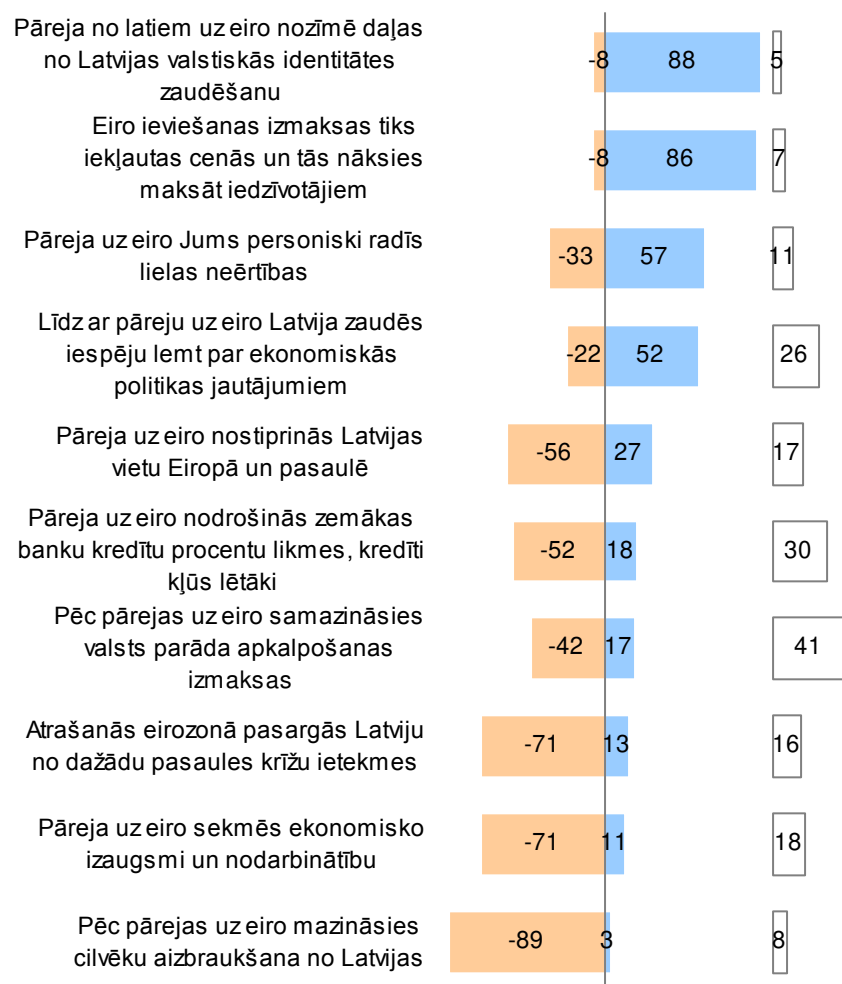
■ Nepiekrīt ■ Piekrīt □ Grūti pateikt

Bāze: tie, kuri ir par eiro ieviešanu (N=406)

PRETINIEKI (%)

■ Nepiekrīt ■ Piekrīt □ Grūti pateikt

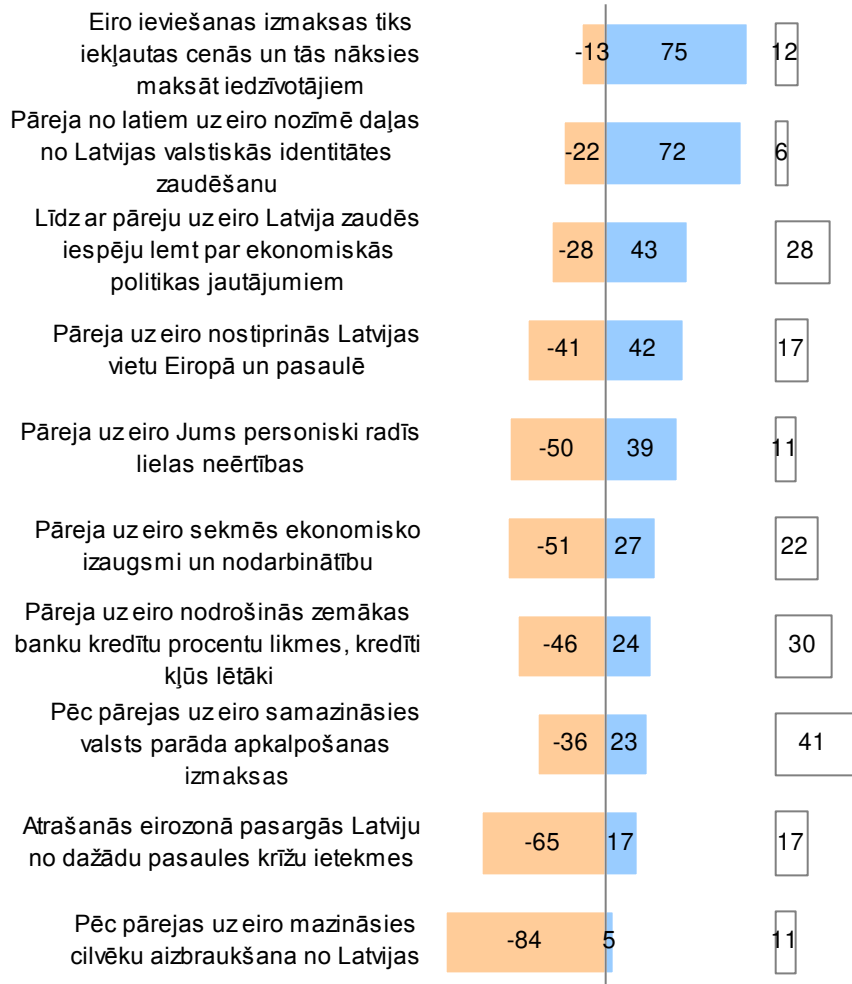

Bāze: tie, kuri ir pret eiro ieviešanu (N=549)

Priekšstati valodas grupās (galvenā valoda ģimenē)

LATVIEŠU VAL. (%)

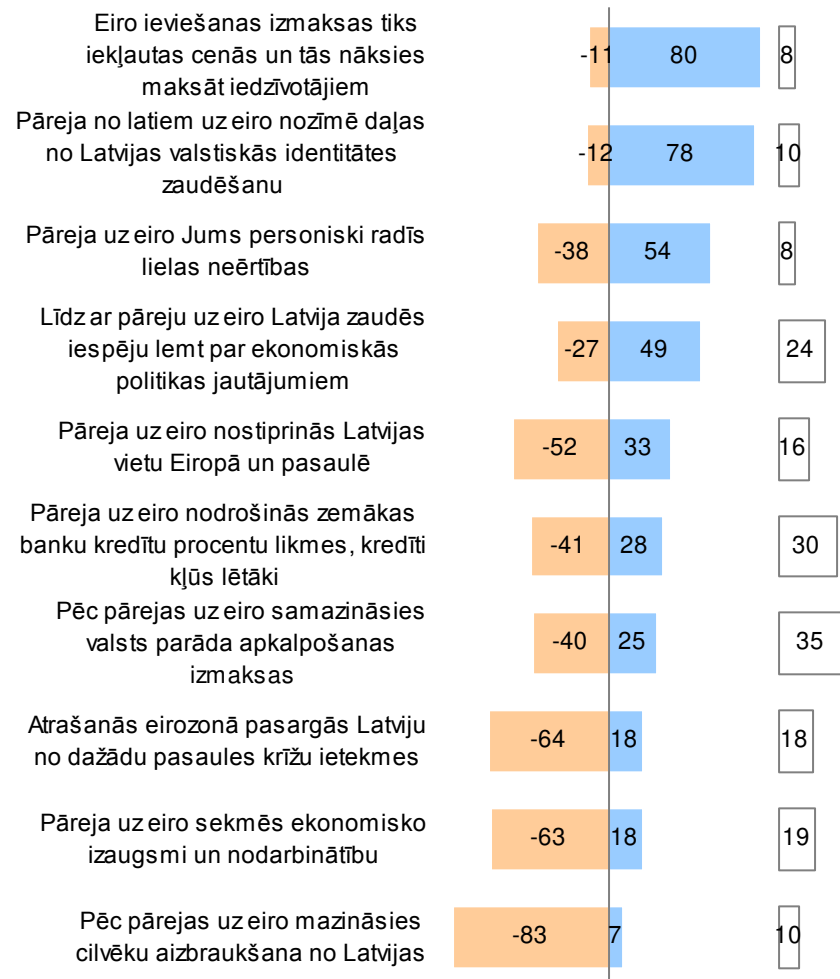
■ Nepiekrīt ■ Piekrīt □ Grūti pateikt

Bāze: ģimenē galvenā valoda ir latviešu (N=659)

CITA VAL. (%)

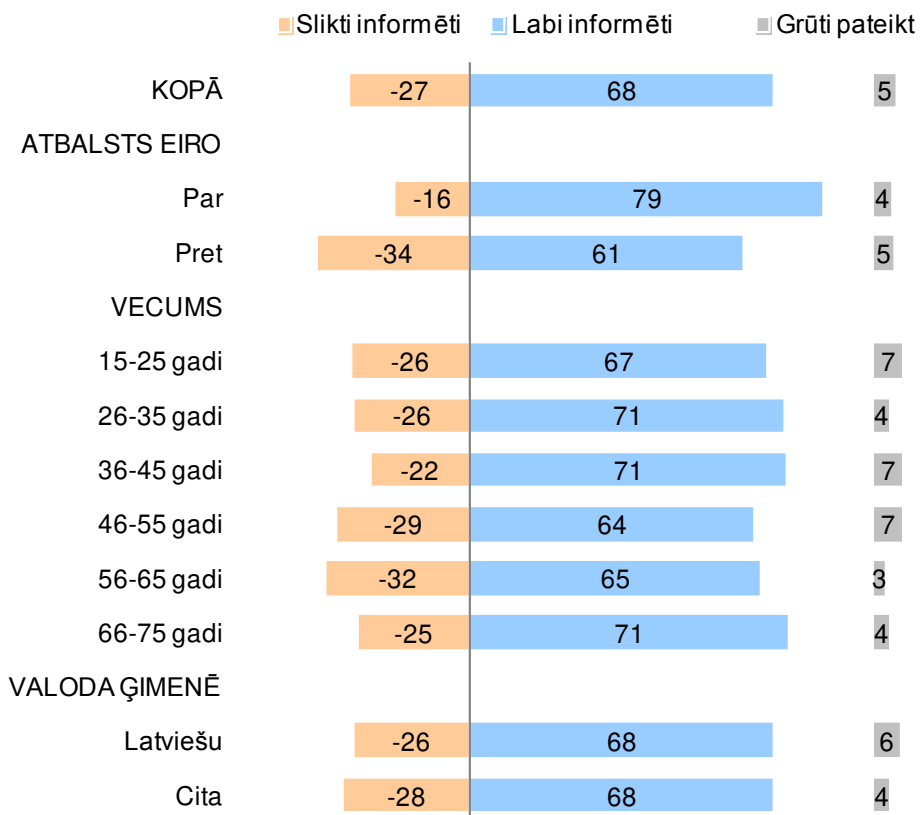
■ Nepiekrīt ■ Piekrīt □ Grūti pateikt

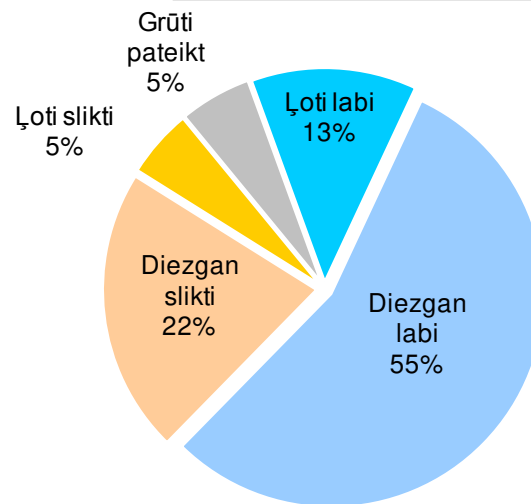
Bāze: ģimenē ir cita galvenā valoda (N=377)

Informētība par eiro ieviešanu

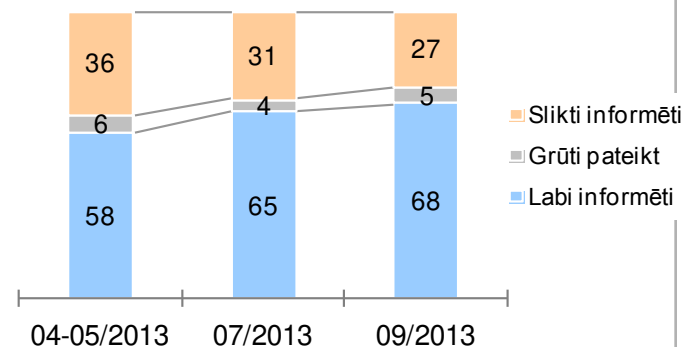
Cik labi vai slikti Jūs jūtaties informēti par jautājumiem, kas saistīti ar pāreju uz eiro?

Bāze: respondenti apakšgrupās

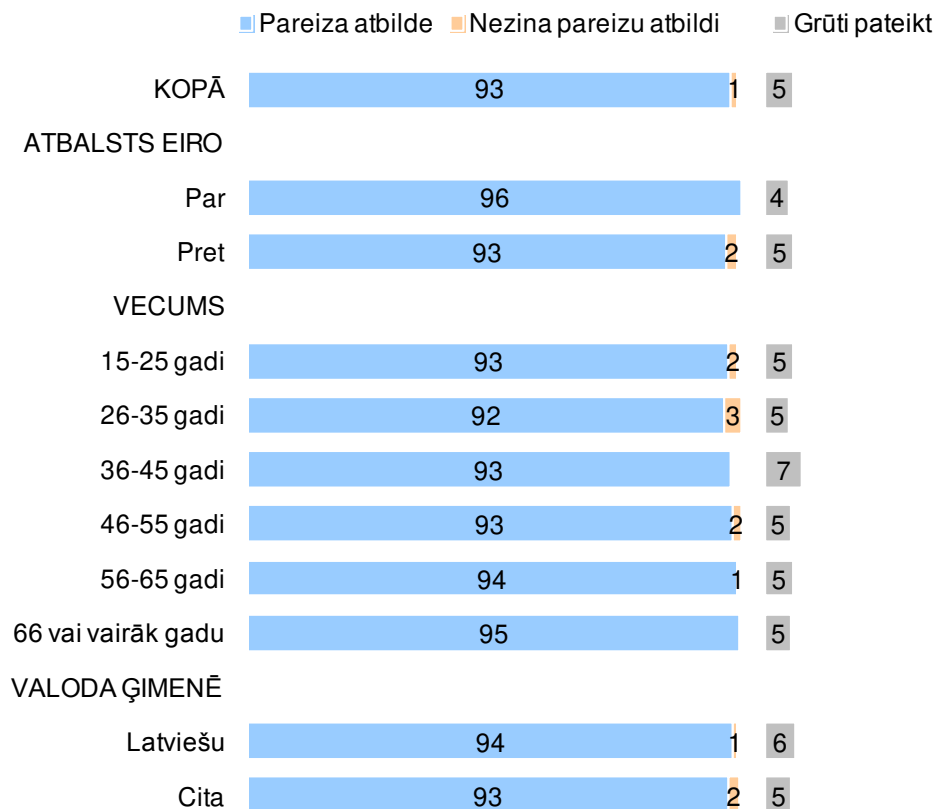
Subjektīvās informētības pieaugums

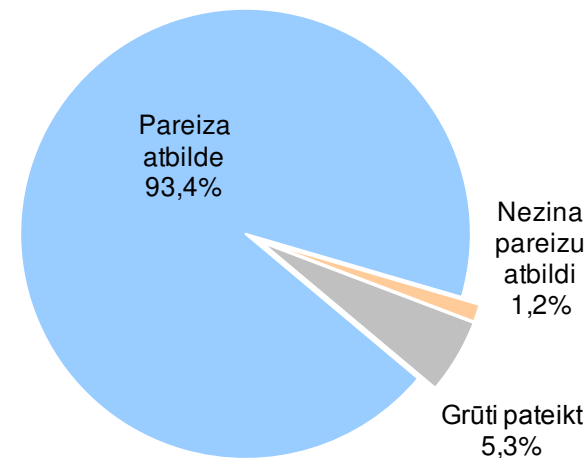
Bāze: visi respondenti (N=1036)

Informētība par eiro ieviešanu

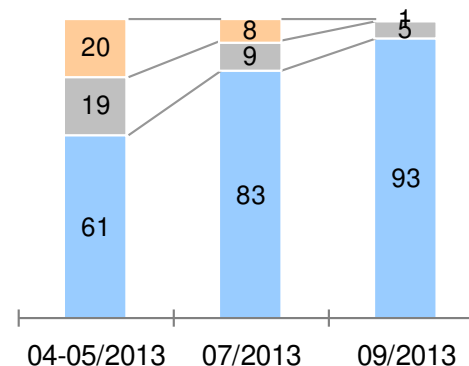
Vai Jūs zināt, kad Latvijā ir plānota eiro ieviešana?

Bāze: respondenti apakšgrupās

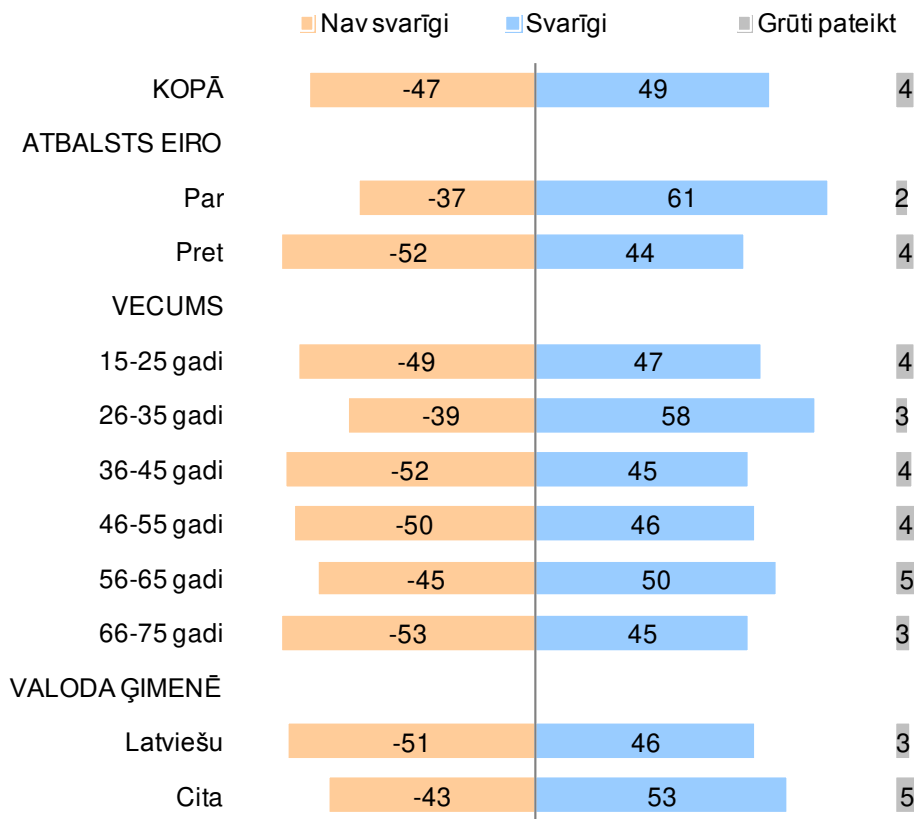
Informētības pieaugums

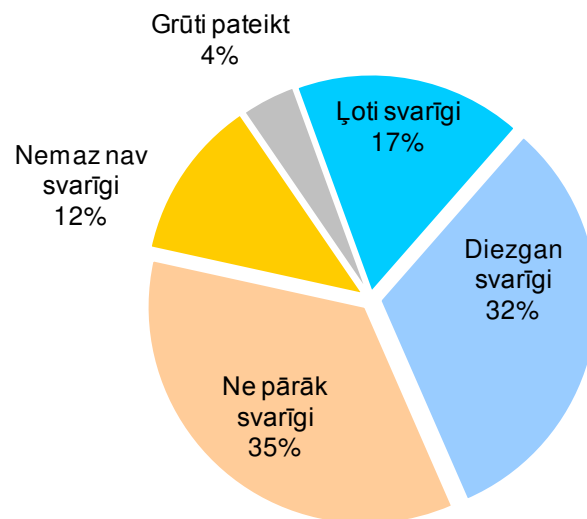
Bāze: visi respondenti (N=1036)

Eiro ieviešanas jautājumu svarīgums

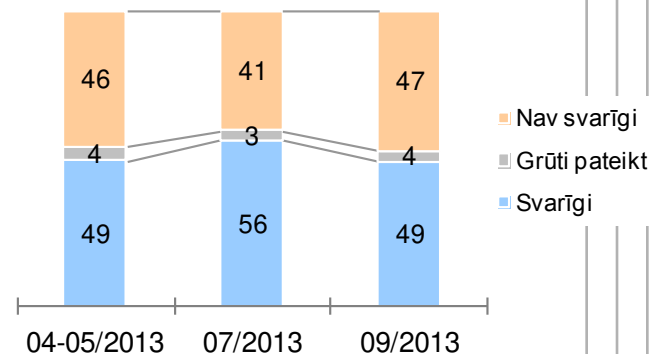
Cik svarīgi vai aktuāli Jums personīgi šobrīd ir jautājumi, kas saistīti ar eiro ieviešanu Latvijā?

Bāze: respondenti apakšgrupās

Jautājumu svarīgums

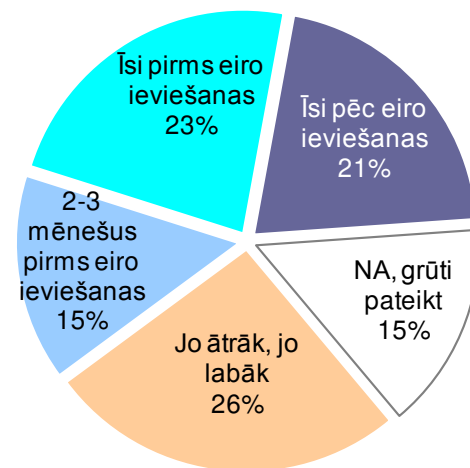
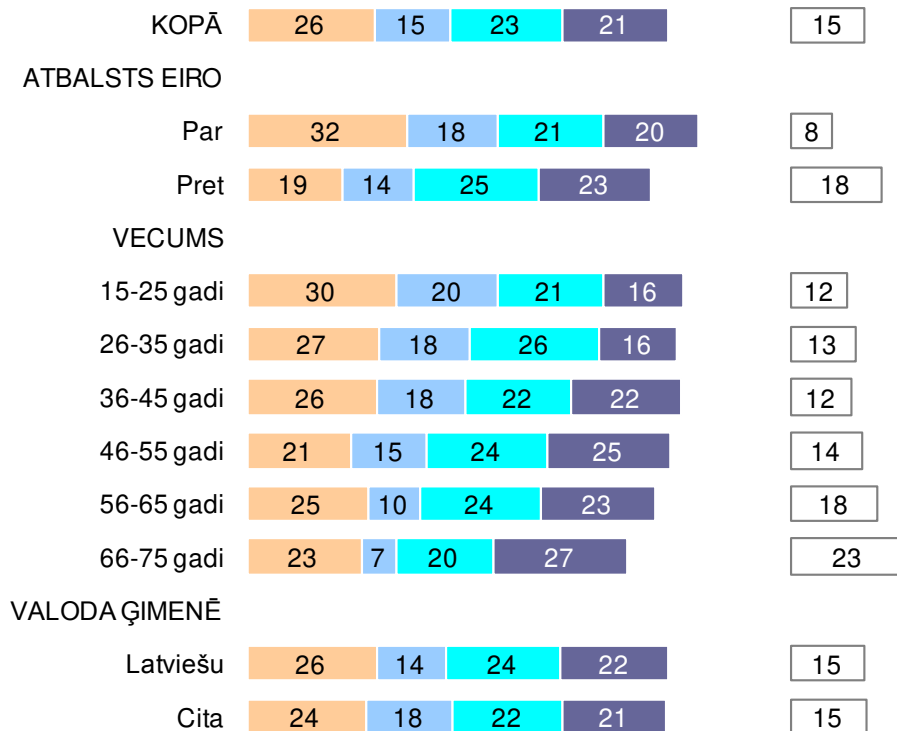

Bāze: visi respondenti (N=1036)

Ieteicamais skaidrās naudas apmaiņas laiks

Kad, Jūsaprāt, cilvēkiem būtu ieteicams veikt skaidrās naudas iekrājumu latos apmaiņu pret eiro ...?

Jo ātrāk, jo labāk 2-3 mēn. pirms ieviešanas Īsi pirms ieviešanas Īsi pēc ieviešanas Grūti pateikt

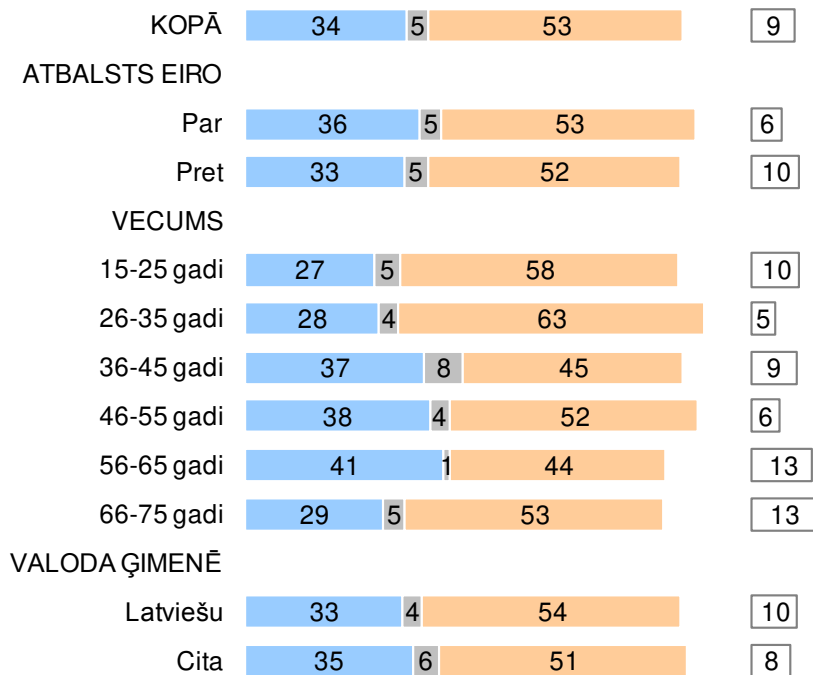
Bāze: visi respondenti (N=1036)

Bāze: respondenti apakšgrupās

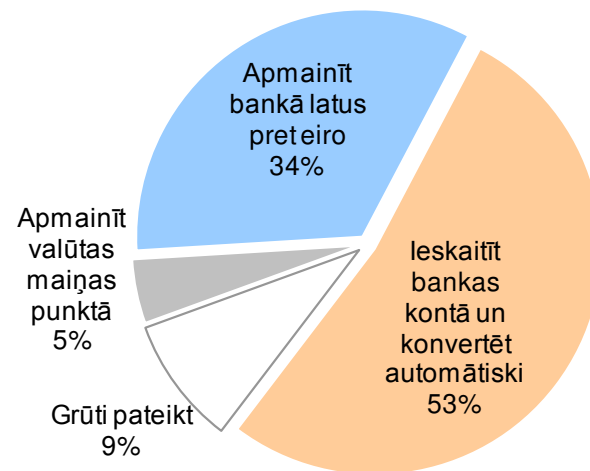
Ērtākais skaidrās naudas apmaiņas veids

Kāds, Jūsaprāt, būtu ērtākais veids skaidrās naudas iekrājumu latos apmaiņai pret eiro ...?

- Apmainīt bankā latus pret eiro
- Apmainīt valūtas maiņas punktā
- Ieskaitīt bankas kontā un konvertēt automātiski
- Grūti pateikt

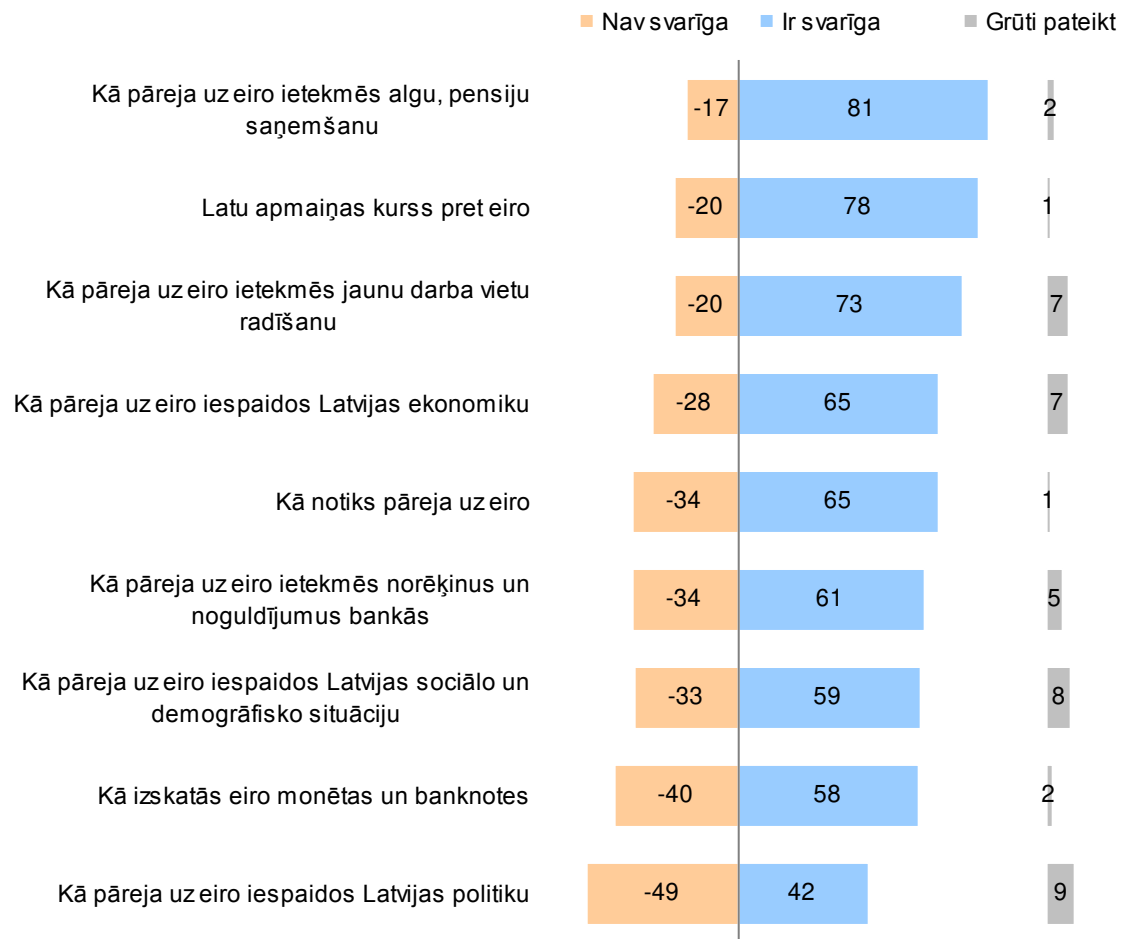
Bāze: respondenti apakšgrupās

Bāze: visi respondenti (N=1036)

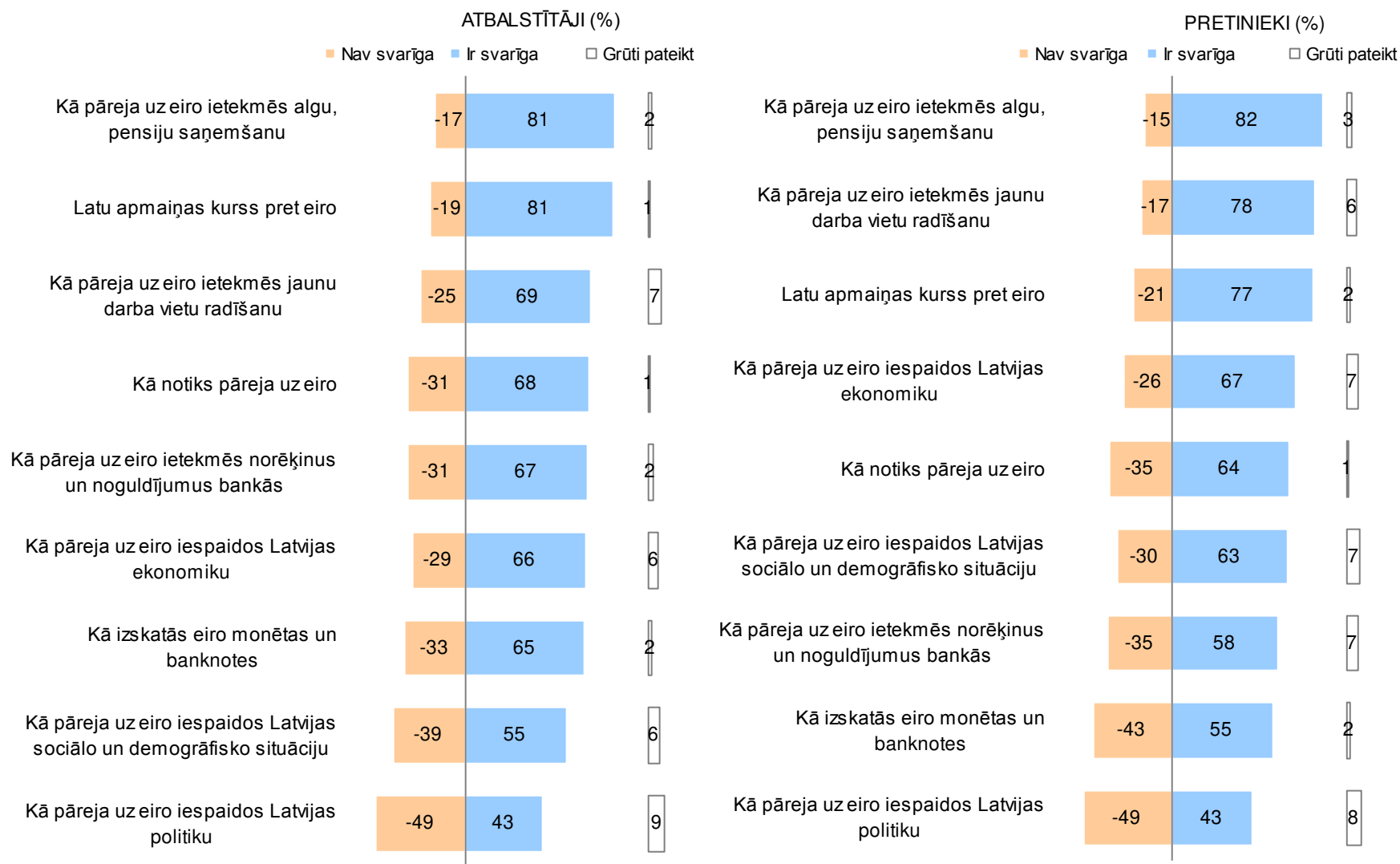
Informācijas svarīgums

Cik svarīgi Jums būtu saņemt informāciju par dažādiem ar eiro ieviešanu saistītiem jautājumiem?

Bāze: visi respondenti (N=1036)

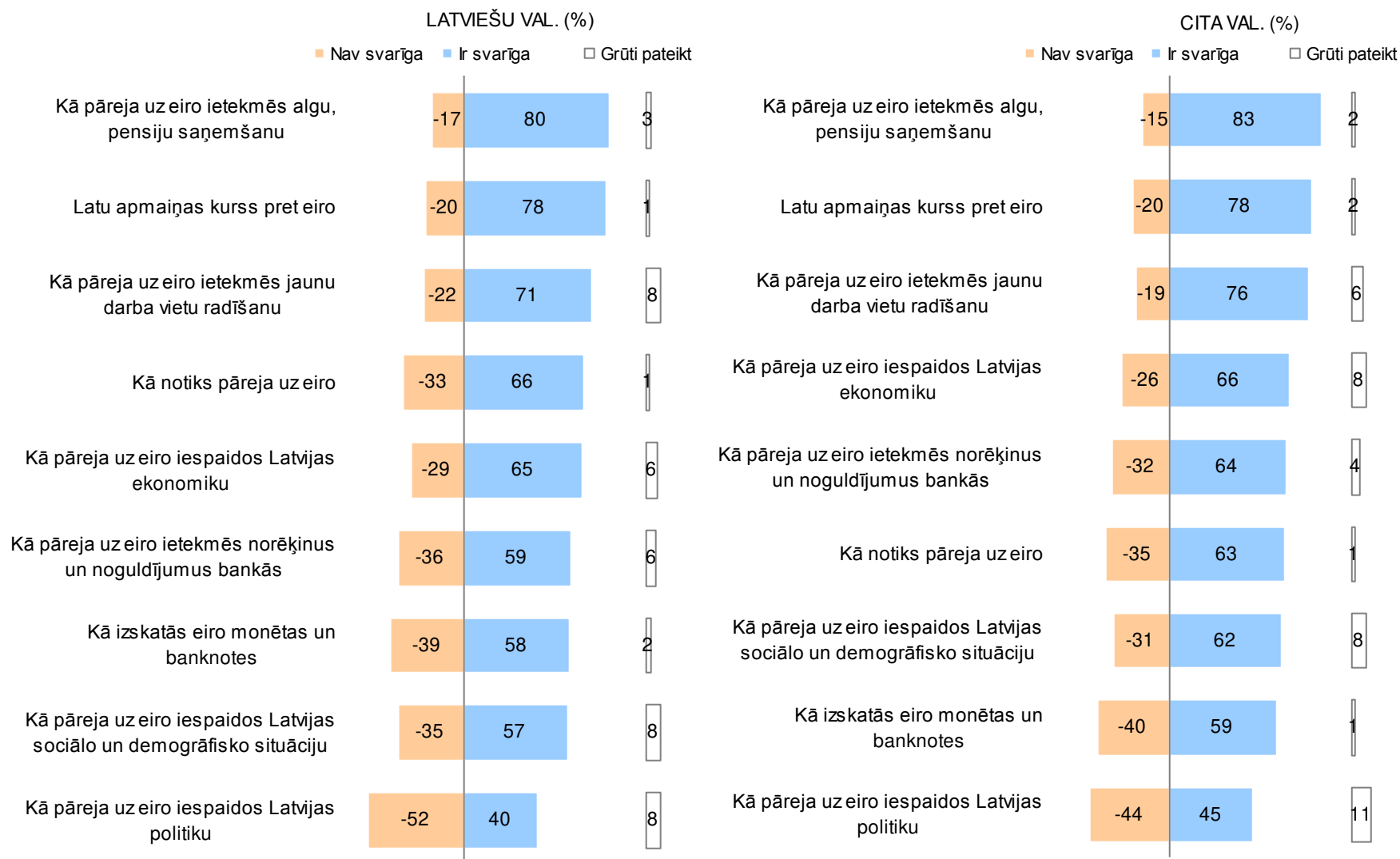
Informācijas svarīgums eiro atbalstītāju un pretinieku grupās

Bāze: tie, kuri ir par eiro ieviešanu (N=406)

Bāze: tie, kuri ir pret eiro ieviešanu (N=549)

Informācijas svarīgums valodu grupās (galvenā valoda ģimenē)

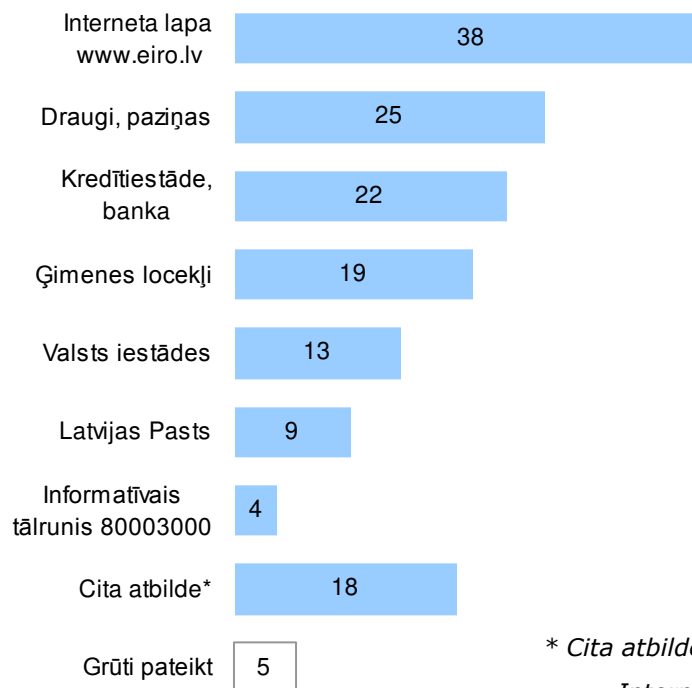

Bāze: ģimenē galvenā valoda ir latviešu (N=659)

Bāze: ģimenē ir cita galvenā valoda (N=377)

Iespējamie papildu informācijas avoti

Ja Jūs vēlētos iegūt papildu informāciju par eiro, kam Jūs to vaicātu vai kur to meklētu?

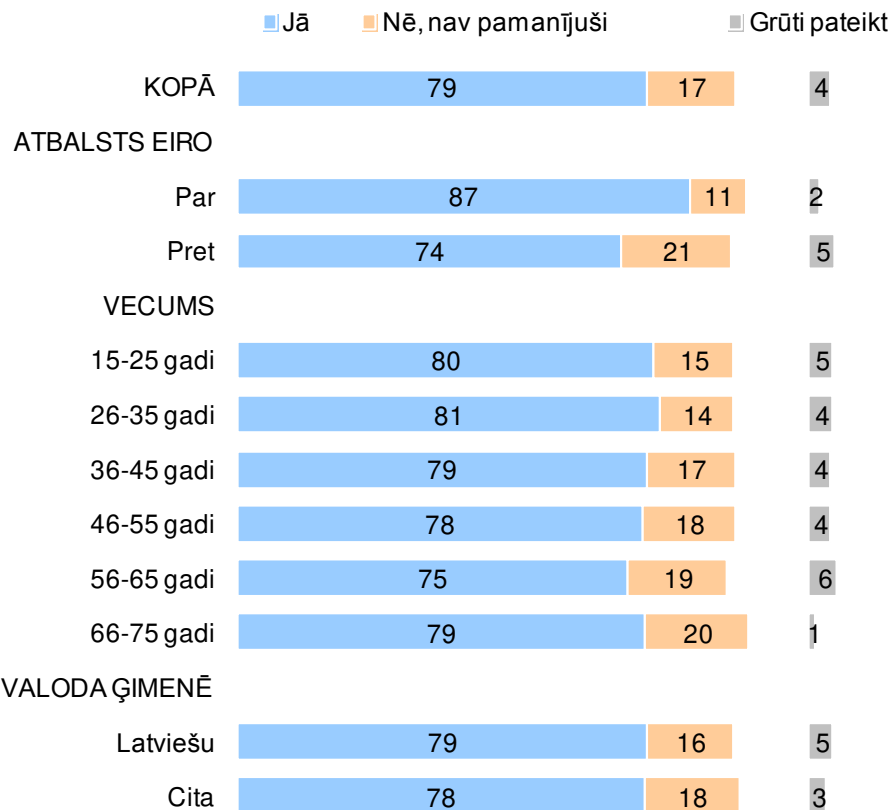
* Cita atbilde:

- Interneta resursi (7%)
- Masu saziņas līdzekļi – TV (6%), prese (4%), radio (1%)
- Citur (veikals, bibliotēka u.tml.)

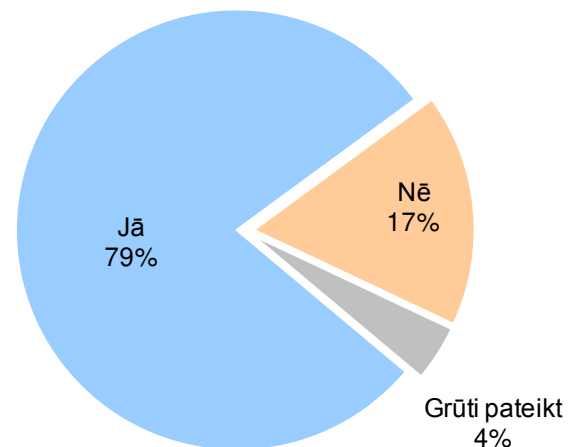
Bāze: visi respondenti (N=1036)

Komunikācija: kampaņas pamanāmība

Vai pēdējo nedēļu laikā esat pamanījuši kādu komunikācijas kampaņu medijos saistībā ar eiro?

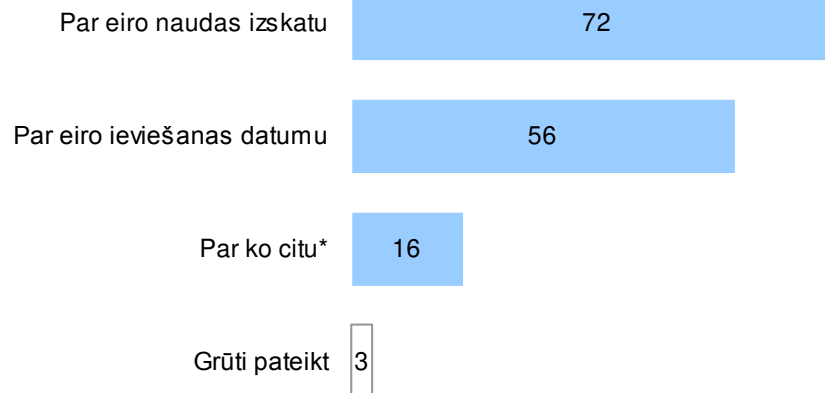
Bāze: respondenti apakšgrupās

Bāze: visi respondenti (N=1036)

Komunikācija: kampaņas vēstījums

Par ko tika runāts vai kāda informācija sniegta šajā komunikācijas kampaņā?

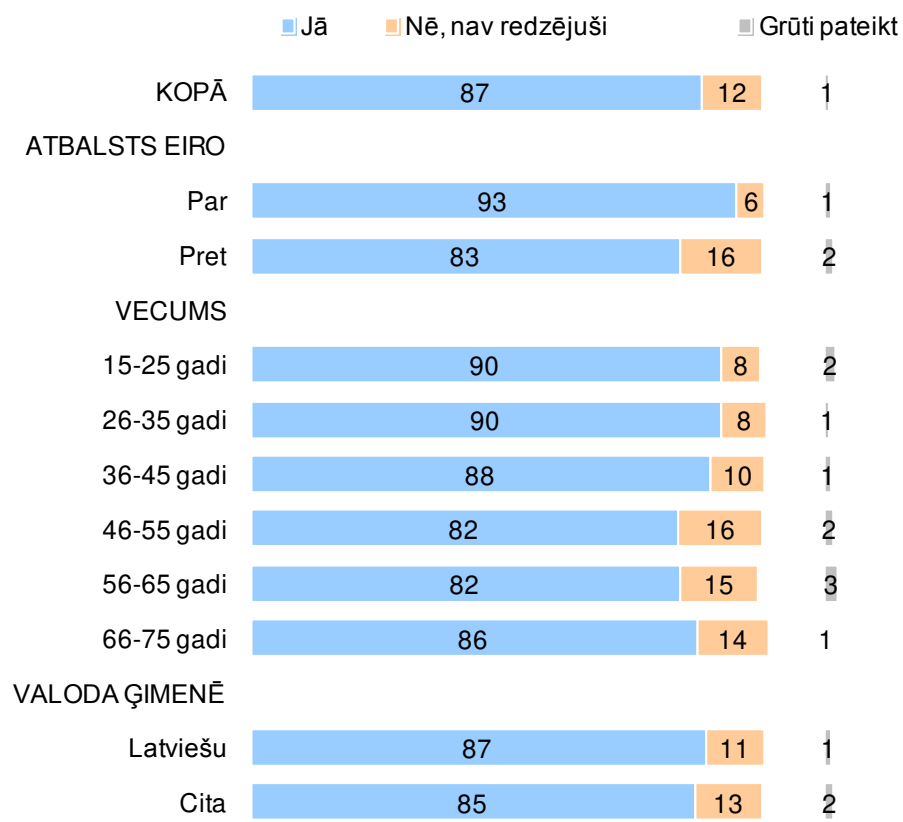
* Par ko citu:

- Vispārēja informācija par eiro ieviešanu, norisi, dažādas diskusijas "par" vai "pret" utt. (6% jeb 47 resp.)
- Par pozitīvajiem ieguvumiem un Latvijas izaugsmi (3% jeb 28 resp.)
- Par naudas maiņas iespējām, kārtību - vietu, laiku, kursu u.c. (3% jeb 26 resp.)
- Par cenu paralēlo atspoguļošanu un tirgotāju kontroli (2% jeb 10 resp.)
- Komunikācijā izmantotie simboli u.tml. - tautumeitas, ozols, zīle, eirozona pievienojas Latvijai (1% jeb 10 resp.)

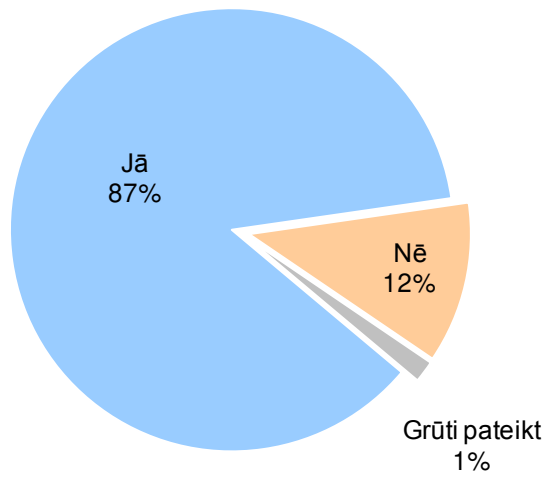
Bāze: tie, kuri pamanījuši kampaņu (N=815)

Komunikācija: Latvijas eiro monētu izskata atspoguļojums

Vai esat redzējuši medijos,
kādas izskatās Latvijas eiro
monētas?

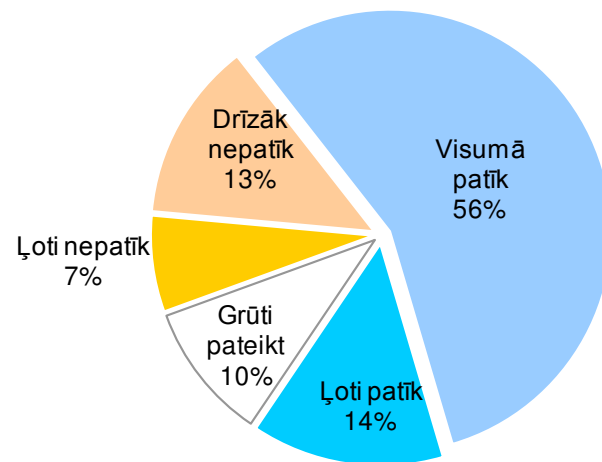
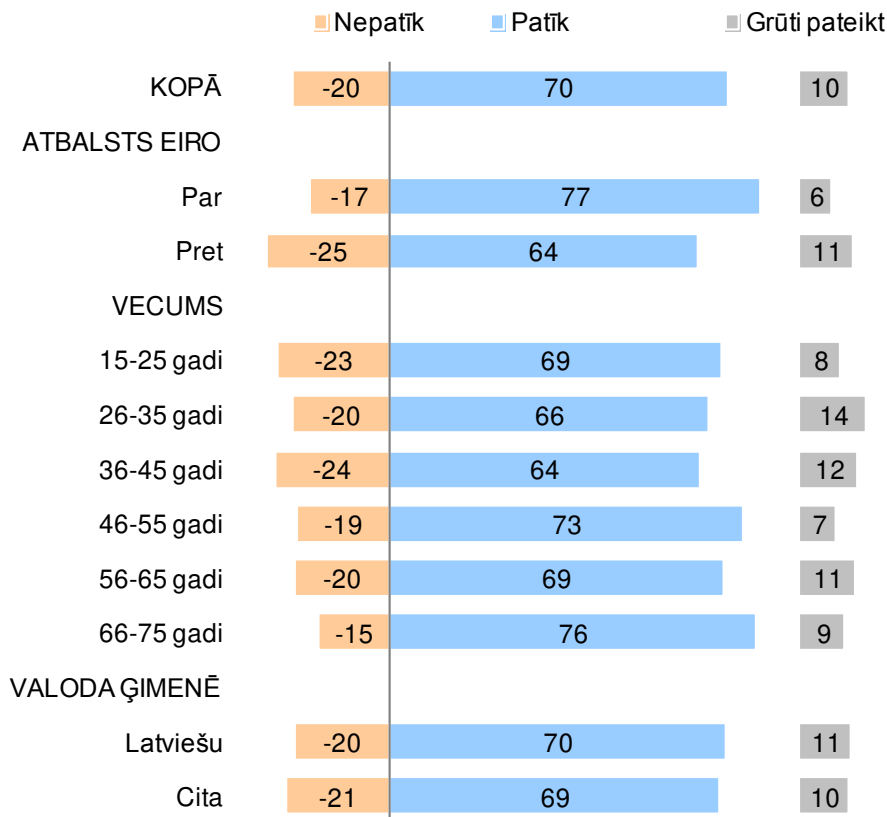
Bāze: respondenti apakšgrupās

Bāze: visi respondenti (N=1036)

			■	
		■		
	■			
■				■

Kā Jūs vērtējat eiro monētu izskatu, vai Jums tas patīk vai nepatīk?

Bāze: respondenti apakšgrupās

*Bāze: tie, kuri redzējuši, kādas izskatās
Latvijas eiro monētas (N=897)*

Izlases struktūra

		Svērti %	Svērts skaits	Nesvērti %	Nesvērts skaits						
Reģions							Svērti %	Svērts skaits	Nesvērti %	Nesvērts skaits	
	Rīga	32,1%	333	31,9%	330	Dzīvesvieta	Rīga	32,1%	333	31,9%	330
	Pierīga	17,8%	184	19,6%	203		Citas republikas nozīmes pilsētas	19,4%	201	18,7%	194
	Vidzeme	10,1%	105	10,6%	110		Citas apdzīvotas vietas	48,4%	501	49,4%	512
	Zemgale	12,3%	127	12,6%	131						
	Latgale	14,7%	152	14,6%	151						
	Kurzeme	12,9%	134	10,7%	111						
Dzimums	Sieviete	53,3%	553	58,2%	603	Izglītība	Zemāka par vidējo	9,6%	99	9,5%	98
	Vīrietis	46,7%	483	41,8%	433		Vidējā izglītība	59,8%	620	59,1%	612
Vecums	15-25 gadi	17,0%	177	14,3%	148		Augstākā izglītība	30,3%	314	31,1%	322
	26-35 gadi	17,5%	182	16,6%	172		Nav atbildes	0,3%	3	0,4%	4
	36-45 gadi	17,6%	183	16,6%	172	Ienākumu līmenis	Mazāk par 100 Ls	16,0%	165	15,6%	162
	46-55 gadi	18,7%	194	19,4%	201		100 - 149 Ls	18,0%	186	18,6%	193
	56-65 gadi	15,8%	163	18,1%	187		150 - 199 Ls	23,2%	240	24,3%	252
	66-75 gadi	13,3%	138	15,1%	156		200 - 299 Ls	20,0%	207	19,6%	203
					300 Ls vai vairāk		12,4%	128	12,5%	129	
Valoda ģimenē	Latviešu	60,9%	631	63,6%	659	NA/ Grūti pateikt	10,5%	109	9,4%	97	
	Cita	39,1%	405	36,4%	377						
KOPĀ		100,0%	1036	100,0%	1036	KOPĀ		100,0%	1036	100,0%	1036